

Tatbiki Jeoloji Nöbet Değişimi

İ. ENVER ALTINLI

Kimi insanlar yaşamlarına bağlılıkları aşamasında kendilerini mesleklerine adanmışlardır; bunda en yüksek oran jeologlardadır.

Tatbiki Jeoloji toplu bir düzen halinde İstanbul Üniversitesi'ne geç gelmiştir. Ne var ki 1949 da başlatılan bu sistemin ders, laboratuvar, arazi uygulaması vb. eksikleri 30 yılda tamamlanmış değildir. Tatbiki Jeolojide öğretim ve araştırmaların kısa bir sürede gençlerle paylaşılması umudu uzun yıllar gerçekleşmemiştir. Şimdi birinci dönem kapanmış ve ikinci dönem Yerbilimleri Fakültesi ile başlamıştır. Gençlerden, bu güne dek başarılı olanları gerçekleştirmeleri beklenir.

Yararlı bir meslek yeteneğini kazanması için jeologun, gerekli tekniklerle araçları kullanması ve bu yoldan önceden kestirilir ve güvenilir, evrensel değerlere sonuçlara erişmesi gerekir. Saha ve laboratuvar uğraşı, yazım, çizim ve yayımda standart metodoloji ve terminoloji kullanılmalıdır. Nitekim meslek kolu sözlükleri, erişilen bilgi düzeyinin bir göstergesidir. Eğer arazi gözlemleri belgeler ise, laboratuvar çalışmaları onaylardır. Tatbiki Jeoloji'nin amacı böylece, eksiksiz bir programla yetenekli uygulayıcı yetiştirmek olmuştur. Ancak, ne Fen Fakültesi'nin ve ne de Jeoloji Dah'ının eski ortamı buna erdirmemiştir. Tatbiki Jeoloji'nin çabaları yazışma arşivinde saklıdır; belki birgün bunları açıklayacak bir gönüllü çıkacaktır.

Jeoloji araştırmaları bir duvar örmeğe benzer; kusurlu taş düzeltilir fakat yeni konan taş havada kalamaz. Meslekte, akranlarla paylaşamayanlar mutluluk getirmezler. Türk Jeoloji Ekolü, karşılıklı güven ve dayanışma ile kurulacaktır. Üyeler arasındaki bağlılıkla meslekte güç kazanılır. Yurdun jeoloji sorunları, yabancıları gereksindirmeksizin yapılabiliğe kavuşturulmalıdır. Bu, güdümlü değil de, gönüllü olur. Türkiye'nin kaderi jeologların elindedir. Yerbilimleri, yalnız yerbilimciler için değildir. Bugünün uygarlığını başlatmış olan endüstri, birçok yerbilimlerinden yararlanmıştır. Toplulukların uzman jeolog gereksinimleri arta gidecektir. Bugün için yeryüzündeki nüfusun her bir 1/2 milyonuna bir jeolog düşmektedir. Bilim, teknik, teknoloji ve yönetimde bir toplumun ileriliği, örgütlenme düzeyi ve yeni buluş

sahiplerinin sayısı ile ölçülür. Öncesiz ve sonrasız bir yöntem şudur: Gölge etme başka ihsan istemem.

Kuram, her bilim kolu için temeldir. Nevar ki bilimde gelişmeler uygulamalardan kaynaklanmışlardır. Böylece kuramcılarla uygulayıcılar, karşılıklı olarak denemelerini yorumlayarak daha çıkarlı kurumlara zemin hazırlamışlardır. Aranan, gözlemlerle bağdaşıklık. Amaç, örg depremin önceden kestirilmesinde olduğu gibi, doğal veya yapay felaketlerin önlenmesi, insanlığa gönenc sağlanmasıdır.

Çoğu yeraltı zenginlikleri kuramsal görüşlere dayanılarak açıklanmışlardır. Kuramların yararlılığı, gözlenen açıklama ve gözlenmiyeni kestirme gücü ile belirlenir.

Yeni buluşlar alanı olan jeoloji incelemesi arazide başlatılır; arazide sürdürülür ve arazide tamamlanır. Jeolojide saha jeolojisi, tıpkı tıptaki anatomi gibidir. Jeoloji haritaları değişmez olgular sergisi değildir. Her bir jeolog kuşağının evrindirmesi ile, topluma ve ekonomiye bunlarla yeni yeni yararlar sağlanır. Jeolojinin herhangi bir kolunda çalışan kendi işini, düzenleyeceği veya amaca göre değişmeyeceği harita veya haritalarla yürütür. Doğru bir jeoloji haritası, aranan çözümü haykırır. Ancak Fen Fakültesi olanakları ve büyük öğrenci sayısı nedeniyle Tatbiki Jeoloji, zorunlu düzeyi yerleştirememiştir. Yerbilimleri Fakültesi bunu gözeterek, ağırlaşagiden koşullarda, kalite üstünlüğü ilkesiyle bu temeli güçlendirmelidir.

Tatbiki Jeolojinin gerçekleştiremediklerinin başında «Madencilik Jeolojisi» gelir. Bu yolda sağlanan 100.000 dolarlık Amerikan yardımı gerekli ortam bulunamadığı için kesilmiştir. Sürdürülemeyen bir başka konu alanı, Saha Jeolojisi'nin bir tümleri olarak okutulurken «Yapısal Jeoloji yok, Tektonik var» savı ile Profesörler Kurulu'ndan alınan beklenmedik bir kararla, bir günden ertesi güne kaldırılan «Yapısal Jeoloji» dir. Meslek Jeologu'nun yetişmesindeki bu eksiklik, disiplinin Saha Jeolojisi ile birlikte başlatılmasıyla giderilmelidir.

Jeoloji bayrak yarışında, başta Yerbilimleri Fakültesi olmak üzere, Yurt jeologlarına yenilenmeler dilemim.